

Ivan Kočar — Domžale.

Glavni vzrok neuspeha naše živinoreje.

Priobčujemo članek našega vrliga sotrudnika iz hribovite Gorenjske žato, da se naši številni naročniki, kmetje iz Stajerske v primerjanju seznanijo z razmerami živinoreje na Gorenjskem. —

— Uredništvo. —

Pri pospeševanju živinoreje si obojetamo ugodnih uspehov, vzlasti od živinorejskih zadrug. Od uspešnega delovanja takšnih zadrug smemo upati v lepšo bodočnost. Skušajmo jih zato uvesti povsod, kjer je živinoreja večjega pomena, vzlasti na Gorenjskem in Stajerskem.

Opozarjati pa moram na to, da so imeli Svicarji in drugi kraji že lepe uspehe pri svoji živinoreji, veliko preje predno so bile pri nas uvedene živinorejske zadruge. Veliko se je pri nas komaj pričelo, ko je bila Svicarska živinoreja že na višku svojega razvoja.

Kaj hočemo s tem povedati? Nič drugega kot to, da tudi pri nas ne bomo prišli do zaželjenega smotra, dokler nam bo leto za letom primanjkovalo krme. Pomanjkanje krme je glavni vzrok neuspeha naše živinoreje. Ako je eno leto boljša košnja, je pa zato dve ali tri leta slabša, tako, da mora naša živina vzlasti ob zimskem času trpeti radi pomanjkanja hrane. Čez leto se še kolikor toliko hranjujejo ob zeleni klaji, pozimi pa dobivajo redno preslabo krmno.

Dokler se ne izpremeni prehrana naše živine, s pomočjo boljše krme, nam ni treba misliti na ugodnejši razvoj. Kar vidimo v tem pogledu v Švici, to vidimo tudi po drugih naprednih deželah.

Po naših krajih, ki redno trpe na pomanjkanju krme, moramo predvsem gledati na to, da preneha redno pomanjkanje krme, kakor doslej opazujemo. Več krmskega pridelka! To budi nujni klic našim kmetovalcem in naj si pomagajo do nje, kakor kdo more. Največ bomo dosegli z ojačenim delom, z izboljšanjem in dobrim gnojenjem travnikov, kakor tudi z bolj uspešnim pridelovanjem krmskih rastlin na njivah. Z dobro voljo in resnim delom se da še marsikaj doseči in premagati razne težkoče, ki se nam stavi jo na pot.

Sedaj pozimi je največ časa, da razmišljamo o tem, kako bi se dal po naših kmetijah trajno povečati pridelok krme, da bo ustrezno potrebam naše najvažnejše gospodarske panoge, ki danes najbolj trpi zaradi rednega pomanjkanja krme. Z večjim pridelkom krme bomo pomagali živinoreji; pridelali bomo pa tudi več domačega gnoja, ki je najvažnejši pripomoček za čim izdatnejši uspeh vseh drugih pridelkov.

Kriza, brezposelnost in socialno zavarovanje.

OUZD v decembru 1931.

V drugi polovici meseca decembra je začela brezposelnost prav nalahno popuščati. Število zavarovanih delavcev je bilo manjše nego istega datuma lanskega leta: 1. XII. za 11.0233, 5. XII. za 12.3317, 10. XII. za 12.501, 15. XII. za 12.117, 20. XII. za 11.237, 25. XII. za 11.236, 30. XII. za 10.783, delavcev.

Ali so to samo slučajne vibracije intenzivnosti gospodarske krize, ali pa že oznanjevalci bodočega gospodarskega poroka, se iz statistike OUZD ne da ugotoviti. Vsekakor pa so sicer

mrtve številke prav tolažilna govorica, da žlo brezposelnosti četudi prav nalahno — popušča. — Sneg je dal mnogim kruha.

Zdravstvene razmere so se pri moških neznatno poslabšale (povečanje odstotka bolnikov za več 0.14 odst.) in pri ženskah pa precej zboljšale (zmanjšanje odstotka bolnikov za -0.39 odst.).

Z ozirom na akutne vremenke sremenbe pa je v tekočem mesecu pričakovati porast bolezenskih slučajev. —

Povprečna dnevna zavarovana mezda, katera odgovarja približno povprečnemu dnevnu delavskemu zaslužku, je padla za -Din 1.02 (prejšnji mesec za -Din 0.8) t.j. za 4 odst. Faktično znižanje delavskih plač je pa še večje, ker podjetniki vedno pravilnejše prijavljajo delavce v zavarovanje.

Celokupna dnevna zavarovana mezda je padla za -383.711.20. To pomeni, da je delavstvo izgubilo radi gospodarske krize t.j. radi odpuštev iz služb in krašanja plač dnevno blizu Din 500.000 ali mesečno 12 do 13 milijonov. Dohodki OUZD-a (bolniški prispevki) so se radi tega vkljub povišanju tarifa od 6 odst. na 6.5 odst. znižali dnevno za več kot Din 13.000 ali mesečno za ca Din 350.000. Brez povišanja tarifa bi bil primanjkljaj skoraj še enkrat tako velik.

Dopisi.

MED PTUJSKIMI PRETEPI in poboji vesel intermezzo. — Na splošno pobudo ptujskega občinstva je kolesarska družina „Zvonček“ ustanovila lasten dramatičen odsek, ki pripravlja narodno igrjo „Zaklad“. Stiri dekanki s petjem bo dal Ptujčanom znani komik igralec Anton Harašovič pose. na obilježje. Igro režira iz prijaznosti Roman Jagušič, ki je svojčas vodil vse gledališke predstave „Svobode“ v veliko zadovoljstvo občinstva. Cis i dobiček je namenjen šolnim svrham in deloma „Jadranski straži“ v Ptuj. Kraj in čas prireditve se bo pravočasno objavil. —

PTUJ. — (Modri kritikastri in rovarji na delu.) Prejeli smo od več strani zanimive podatke, katere objavljamo s pojasnili in nasveti za nam naklonjeno javnost. Eden piše: „Zamerjajo Vam, da premalo ali nič ne napadate takozvane ptujske nemškutarije, katera po svoji trdoglavosti slovi ne le do miroljubnega in složnega Kočevja, ampak tja gor do Graza...“ Odgovor: Ze ime lista „Narodna Sloga“ pove vse. List ni nastal radi potrebe, udarjati z loparjem po mirnih in lojalnih državljanih, četudi so neslovenske narodnosti. Tudi Nemci so Jugoslovani kot narodna manjšina, ki je zakonito priznana. Res je, da so v predvojnih letih 1906-1908 in vzlasti ob izbruhu vojne in med vojno se dogajale stvari, katerih se sedanja generacija v svoji taštni uvidevno ti brezdomno s amuje. (Oče Zirovnik je bil bičan, opljuvan, zasramovan, zvezan in trpinčen kakor Kristus na poti na Golgoto; potem tragedija junaške Mahoričeve hiše; opljuvana mati Senčarjeva, odlična junakinja iz l. 1908, kateri dogodek je odprl oči tudi zaspanim in cesarskozvestim „Slovincem“ od Maribora do Ljubljane. Datum 20. IX. 1908. Lunder in Adamič. — Celo cesarski Dunaj se je streznil radi ptujske sramote... In še mnogo, mnogo ogabnih reminiscenc). Vendar moramo pomisliti, da je veliki preobrat zbrisal te žalostne spomine, amnestiral veliko množico zločincev, nekak „general-pardon“ je prišel čez vse grešnike, — last not least — tudi nad tiste sedanje „hejslovonarje“, ki so bili svoj čas bolj črnožolti kakor cesarska zastava; nad one velmože od danes, ki se ponovno trkajo na svoja velenarodna prsa, a so milo materino govo-

co imenovali „chinesische Sprache“ je tudi prišlo odpuščanje, na njih Judeževa prsa celo — jugoslovanska odlikovanja... Sedaj se maščevati nad predvojnimi zaslepljenci — bi bila politika psička, ki za varnim platom laja. To pa ni misija „Narodne Sloge“, ki želi, kakor smo že tolikokrat povdarjali — mirnega, složnega sožitja vseh poštenih brez razlike nekdanjega političnega prepričanja ali narodnosti. — Drugi modruje: „Pravijo, da dajate nemčurjem potuho. Za to ne marajo lista mnogi Slovenci.“ — Odgovor: Ce je božja hčerka Resnica istovetna s pojmom potuhe, imate prav. Očitek „potuhe“ je grdo natolčevanje, ki meri na prozorni cilj, izpodkopati listu oni ugled, katerega si je pridobil v kratkem času obstoja. Onim pa, ki so list vrnili, smo pa hvaležni, ker so nam za številne nove naročnike, ki hočejo vse izveste od začetka, isti pošli... Silimo prav nikogar ne z listom, najmanj pa tiste „Slovince“, o katerih bi se dalo mnogo pisati in marsikaj gotovo ne preveč prijetnega — odkriti... Ce pa bi bilo potrebno in v skladu s programom lista ter v interesu prave narodne sloge bomo eno ali dve mastni rekli... Trejti, ki še očitno ni slekel kačje kože stare partizanske miselnosti čveka (da oprostite izraz): „Preveč agitirate za vlado, ki Vas v tej gorečnosti večkrat zapleni...“ Odgovor: Blaginja domovine bodi slehernemu največ i zakon. Bedak bi bil vsak državljani, ki bi se upiral oblasti in tudi katoliška Cerkev uči, da je vsaka oblast od — Boga. Kar se tiče cenzure pa nikogar nič ne briga. Zakon ima svojo pravico. Ker pa je svobodna javna kritika po zakonu zopet dovoljena, se te pravice tudi poslužujemo. — Drugim rovarjem pa odgovorimo prihodnjč. Bilo bi nas strah, ako ne bi imeli sovražnikov.

PTUJ. — (Občni zbor invalidov.) — Na Kraljevo se je vršil v dvorani gostilne „pri pošti“ letni občni zbor Udruženja vojnih invalidov, ki je bil živ izraz bede najbednejših med bednimi. Dvorana je bila nabito polna, ker so mnogi reveži videli v tem shodu rešilno slamko v morju krize. Po izvolitvi odbora, ki je ostal razun predsednika stari je reteriral delegat g. Tomc iz Ljubljane. Zboru je predsedoval g. Senčar Jožet. — Zelo živahna debata je deloma imela značaj upravičene ogorčenosti radi odkupnin, počasnega reševanja prošelj, protez in drugih težav. Vodilni govornik je vse tolažil, kolikor je mogel, priporočal — potrpljenje, (s katero mastjo se nekateri mažejo že več let!) obljubil spremembo inv. zakona, izrazil nado na novi proračun 1. aprila, (medklici: Vsako leto je enkrat 1. april!) ki predvideva več milijonov za invalide itd. — V sklepni debati se je oglašil k besedi invalid g. Leben, ki je ostro kritiziral izvršne odbore, češ: 13 let že mlatimo prazno slamo in uspehov ni nikjer. Apeliral je na delegate, ki so določeni za Kongres invalidov v Beogradu, naj se ne gredo samo sprehajati v prestolice. Navajajoč prav drastične primere, da neki 87 odst. invalid še nima podpore in neki 100 odst. invalid ne zdravniške pomoči, je kritiziral razmere v protézni delavnici ter druge nedostanke. G. Leben je žel priznanje svojih tovarišev. Okrog 13. ure se je žalostni zbor razšel. —

PTUJ. — Prisrčna Gregorčičeva proslava. V za take svrhe mnogo premajhni prosvetni dvorani v minoritskem samostanu se je v nedeljo, 19. t.m. popoldne vršila prav prisrčna proslava v spomin 25. obletnice smrti goriške slava. Znani slovenski pisatelj dr. Alojzij Remec je v poludnem predavanju razložil številnemu občinstvu življenje in delovanje moža, ki je med vsemi pesniki

najbolj zadel struno slovenske duše. Program so izpolnile deklamacije Gregorčičevih pesmi, a pevski zbor „Cecilija“ je ubrano pod „Pogled v nedolžno oko.“ Nad eno uro trajajoča proslava se je ob 16. uri zaključila. — Mnogo prijateljev goriškega slava izraža željo, da bi kaka založba čim prej izdala celotno zbirko Gregorčičevih pesmi. —

SV. URBAN PRI PTUJU. — Na plemenito pobudo bratov Simoničev in drugih, ki so v „Narodni Slogi“ javno izjavili, da so pripravljeni pospešiti silno nujno potrebno popravo ceste s tem, da zastojni navozji o ves gramoz, se je oglašil urbanški modrijan Rašlov Miha: „Simoničev avto je pogubljen, nemre voziti, je že mogoče zarübljen; — ne bo več k Sv. Urbanu pripeljal!“ Na tako drznost je prizadeti pametno odgovoril s tem, da se javno obveže napeljati ne prvotno obljubljenih 50, ampak 100kubikov gramoza. Poleg tega pa plača vse delavce za spravlanje gramoza. Ako kdo v dobi kričeče brezposelnosti, posebno pa, ako je merodajen, ne pusti ubogemu delavcu zaslužiti dnevno Din 10, pač ne ravna v smislu krščanske vere tisti, ki ima polna usta Boga, v srcu pa — hudiča, ker v varstvu mu poverjenega brata v krušni stiski ne pozna. —

(Čudno ozadje vrbanjskega vojaškega spomenika.) V zadnji številki smo poročali o tej mučni zadevi, sedaj pa smo dobili od prizadetih sledeče zanimivo pojasnilo: Na plošče, kamor bi morala — naravno — biti vklesana samo imena padlih vojakov vrbanjske fare so si dali vklesati nekateri še hvalabogu živi veljaki svoja imena, kar je dalo povod za pritožbo na oblast, ki je dala te plošče seveda odstraniti. Iste se še danes nahajajo pri kamnoseku in čakajo — popravila. — Pod solncem božjim je res vse mogoče, da bi pa hotel kdo iz svoje častihlepnosti na račun mrtvih zgraditi spomenik sebi, je malo — preveč. Kako je rekel pesnik Askere? — „V svojih delih ti boš živel večno...“

MEDRIBNIK. — V vasi Višnica na hrvaški meji se je v noči od starega na novo leto odigrala pretresljiva žaloigra. Komaj 22-letno dekle njen zaročenec in 10-letni otrok sorodnikov so našli nenadno smrt vsled zadušenja. Ko so pričakovalci Novega leta legli k počitku, se je kraj peči vnela lesena stena. Vsi trije so e v dimu zadušili. Mrtvece je našel dekletov brat. Nesrečne žrtve so pokopali v Višnici 5. t.m. Velika žalost je objela vso okolico. — Naj počivajo v božjem miu. — I. D. —

ZANIMIV PREDLOG in pobuda. — Iz vrst naših čitateljev je izšel zanimiv predlog. Ker je po zakonu zopet dovoljeno ustanavljanje društev, vzlasti prosvetnih organizacij, bi bilo po mnenju prijateljev našega lista zelo koristno, da se v krajih, kjer šteje list najmanj 20 naročnikov, ustanovi društvo „Narodna Sloga.“ — Ideja je izvrstna in je izvedljiva. Vzel smo jo v pretres in čim bodo primerna pravila radi namena, pomena in delokroga predlagane organizacije sestavljena, bomo ista dali oblasti v potrjenje. Misel je sprožil preprost kmet, ki je mnenja, da bi taka organizacija zagotovila obstoj lista ter pospešila njegov razvoj. Predsedniki krajevnih organizacij bi tvorili konzorcij, a organizacije same bi s čistim dobičkom od prireditve, iger, veselje, predavanj, tombol itd. skrbele za tiskovni sklad „Narodne Sloge.“ — Plemenita pobuda zares in vredna vpoštevanja, ker izhaja iz srca v trudnem delu izmučenega kmeta baš v času, ko so se raznobarvni rovarji zakleli, da zmanjšajo ugled lista in nam z neumnimi kritikami mečejo polena pod noge. — Prednji predlog pa je obenem dokaz, kako smotreno misli s krizo udarjeni mali človek na svoje glasilo, ki je za-